

**Prosiect Adfywio Blaenau Ffestiniog
Papur Briffio Buddion Cymdeithasol**

Cychwynnodd Cynllun Adfywio Blaenau Ffestiniog yn ôl yn 2007 gyda Chyngor Gwynedd yn gweithio mewn partneriaeth â Blaenau Ymlaen, grŵp cymdeithasol lleol, ynghyd â Llywodraeth Cymru.

Adnabu'r ymchwil a ymgwymerwyd ar y pryd yn yr ardal y problemau a ganlyn:

- 71% o fusnesau yn teimlo bod Blaenau yn lleoliad gwael ar gyfer manwerthu
- Canran uchel o unedau gwag
- Diffyg yn y cynnig o siopau
- Niferoedd mawr o bobl ifanc yn gadael y dref
- Yr angen i wneud y mwyaf o'r twristiaid sy'n ymweld â'r dref drwy gynyddu'r refeniw a ddaw i mewn i'r dref

Roedd yn hanfodol cael ymgysylltiad cryf â'r gymuned, yn wir, aeth y prosiect tu hwnt i ymgysylltiad gan gynnwys Blaenau Ymlaen fel rhan o dîm darparu'r prosiect. Bu ymgynghoriad lleol eang o ran y pethau roedd pobl leol yn dymuno eu gweld fel deiliant i'r cynllun.

Gweledigaeth y Prosiect oedd "creu lle i fyw a gweithio ac ymweld ag o a fydd yn byrlymu o fywyd ac egni, yn adnabyddus am ddiwylliant, celf a chymuned glos, ynghyd ag amgylchedd godidog. Bydd y dref yn adeiladu ar y nodweddion unigryw hyn mewn modd cynaliadwy er budd adfywio economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol."

Er mwyn cyflawni'r weledigaeth hon, roedd y cynllun angen cydweithrediad nifer o fudd-ddeiliaid, gan gynnwys y Siambr Fasnach, busnesau lleol, y Cyngor Tref, y preswylwyr a'r arlunydd lleol a benodwyd i greu gwaith celf o lechen er mwyn adlewyrchu cysylltiadau agos Blaenau Ffestiniog â'r diwydiant llechi.

Sicrhawyd cyllid o £4.4m ar gyfer y prosiect yn ei gyfanrwydd a neilltuwyd £2m i'r gwaith adeiladu. Cychwynnodd y gwaith adeiladu ym mis Hydref 2011 a disgwylir y bydd wedi ei orffen erbyn mis Hydref 2012. Yma gwnaed camau breision o ran cynnwys buddion cymunedol yn y broses tendro gyda chymysgedd o rai creiddiol a rhai heb fod yn greiddiol.

O ganlyniad, llwyddwyd i gael y buddion a ganlyn:-

- Cynhaliwyd digwyddiad Cyfarfod y Prynwr i hyrwyddo'r cyfleoedd tendro ar gyfer cwmnïau lleol.
- Cynhaliwyd digwyddiad Cyfarfod y Contractwr er mwyn hybu cyfleoedd i isgcontractwyr lleol.
- Dau Lwybr Prentisiaeth yn cychwyn yr wythnos yn dechrau ar 25 Mehefin am gyfnod o bum wythnos, y ddau o Goleg Llandrillo, gyda dau leoliad arall i ddod cyn cwblhau'r cynllun.
- Penodwyd person di-waith ar gynllun Prosiect y Farchnad Lafur Ganolradd gan yr arlunydd a benodwyd i'r prosiect gyda chefnogaeth Cyngor Gwynedd.
- Lleoliad yn cael ei roi i berson ifanc lleol fel rhan o'i gymhwyster HND.
- Y prif gontractwr yn penodi person ifanc dros fisoedd yr haf ar brofiad gwaith a bydd hi'n cael ei chadw gan y cwmni i weithio ar gontractau eraill.
- Cynhaliwyd nifer o weithdai gydag ysgolion yr ardal er mwyn datblygu dealltwriaeth o'r gyrfaoedd o fewn y diwydiant adeiladu.
- Cyfraniad o £200 tuag at ddigwyddiad 'Blaenau yn ei Blodau' yn 2012.
- Ailddefnyddio deunyddiau ar y safle ar gyfer prosiectau cymunedol, gan gynnwys cyfrannu biniau, meinciau ac offer i'r Clwb Rygbi.
- Y prif gontractwr i gwblhau'r teclyn mesur buddion cymunedol Gwerth Cymru er mwyn cofnodi'r holl fuddion a llwyddwyd i'w cyflawni.

- Ymwelodd dau grŵp o Ysgol Ardudwy â'r safle pan osodwyd rhannau o'r pileri llechen ar 27 Mehefin, 2012.
- Bu Steve Jones a Llinos Owen yn cynorthwyo Sgiliau Adeiladu a Gyrfa Cymru fel llysgenhadon adeiladu yn nigwyddiad Ice Bridge yn Ysgol Eifionydd, Porthmadog ar 11 Gorffennaf, 2012.
- Rhoddwyd cyflwyniadau lechyd a Diogelwch yn Ysgol Maenofferen ac Ysgol Tanygrisiau ar 11 Gorffennaf i dros 250 o ddisgyblion gan Kevin Griffiths a Peter Hanson, Rheolwr AGID.
- Roedd Rhys Davies wedi cymryd cynorthwydd peirianeg (HND) tan ddiwedd mis Gorffennaf a chafodd ei drosglwyddo i Brosiect Gelligemlyn ble y cafodd swydd peiriannydd cynorthwyol barhaol.

Mae hon yn stori o wir lwyddiant i Gyngor Gwynedd a'r cynllun cyntaf i gynnwys buddion cymunedol yn ffurfiol. Dylid cymeradwyo pob un sy'n gysylltiedig â'r cynllun am eu gwaith caled, eu hymroddiad a'u hymrwymiad i'r achos.